

حسین میپوری / پژوهشگر اقتصاد مالی

سرمقاله

مغالطه دلارزداها

● بر اساس منطق دلارزداها، نباید شاخصی به نام تولید ناخالص داخلی بر اساس شاخص قدرت خرید یا PPP داشته باشیم؛ چراکه از طرفی، از اساس، با جهانی شدن قیمت‌ها مشکل دارند و از سویی دیگر، درست برخلاف نظر و رویکرد عجیبشان، پایه و اساس شاخص PPP، جهانی کردن یا یکسان کردن قیمت‌ها بر پایه قانون موسوم به «قانون قیمت واحد» است! ولی در کمال شگفتی، تا صحبت از ارزش واقعی دلار می‌شود، با استناد به GDP مبتنی بر شاخص برابری قدرت خرید، از دلار ۲۰ هزار تومان و ۱۴۷۰۰ تومان سخن می‌گویند!

در شاخص PPP، قیمت تمام کالاها و خدمات نهایی مورد استفاده در ایران برای محاسبه تولید ناخالص داخلی و ملی (همان حساب‌های ملی)، بی‌توجه به قیمت دلار در داخل ایران، با قیمت همین کالاها و خدمات در آمریکا یکسان فرض می‌شود و بر این اساس نیز نرخ تحت عنوان نرخ تبدیل برابری قدرت خرید یا نرخ دلار بر پایه PPP محاسبه می‌شود که در نهایت، با تقسیم GDP به قیمت‌های جاری (همانی که مرکز آمار و بانک مرکزی هر سال منتشر می‌کنند) بر نرخ تبدیل مزبور، ارزش GDP ایران بر حسب PPP، به دلار آمریکا استخراج می‌شود.

به عنوان مثال، هر لیتر بنزین در ایران ۳۰۰۰ تومان و در آمریکا حدوداً ۷۰ سنت است. برای محاسبه تولید ناخالص داخلی به قیمت جاری در ایران، نرخ ۳۰۰۰ تومانی بنزین مبنای قرار می‌گیرد؛ ولی در شاخص PPP، چون هر لیتر بنزین در آمریکا ۷۰ سنت است، این نرخ ۳۰۰۰ تومانی که در داخل کشور برای هر لیتر بنزین پرداخت می‌شود، معادل قیمت هر لیتر بنزین در آمریکا یعنی ۷۰ سنت در نظر گرفته می‌شود و از آن به نرخ تبدیل برابری قدرت خرید یا نرخ دلار بر اساس شاخص برابری قدرت خرید می‌رسند. بر این اساس، در صورت کسر، رقم ۳۰۰۰ تومان و در مخرج کسر، رقم ۷۰ سنت جای گذاری شده و از این حاصل تقسیم، نرخ تبدیل یا نرخ دلار بر اساس PPP به دست می‌آید که در مثال فوق‌الذکر ۴۲۸۵ تومان است.

اما در واقعیت، چون ماه‌ها ران کالا مثل بنزین، لوازم خانگی، مواد خوراکی و هزاران خدمات مثل خدمات مالی، بازرگانی، حمل و نقل و... داریم، عیناً، همین فرآیند محاسباتی برای همه این چند هزار قلم کالا و خدماتی که در فرآیند محاسبه حساب‌های ملی، دخیل هستند، انجام می‌شود؛ لیکن با روش میانگین موزون، وزن‌ها نیز بر اساس سهم هر کالا و خدمت از کل سبد GDP کشور به دست می‌آید. صورت کسر، مجموع یا سیگمای وزن هر کالا و خدمت ضربدر قیمت ریالی هر کالا و خدمت در بازار ایران و مخرج کسر نیز بر اساس همین قاعده به دست می‌آید. منتها به جای قیمت ریالی، از قیمت دلاری کالاها و خدمات مشابه در آمریکا استفاده می‌شود؛ به شکلی که وزن‌ها همان وزن‌هایی است که در صورت کسر استفاده شده است؛ با این تفاوت که در قیمت دلاری کالاها و خدمات مشابه در بازار آمریکا، ضرب می‌شود.

در مرحله بعد، از تقسیم این دو بر هم، نرخ دلار یا همان نرخ تبدیل به دست می‌آید که مثلاً در سال گذشته برای اقتصاد ایران حدود ۱۴۷۰۰ تومان محاسبه شده است.

بر این پایه، از تقسیم GDP به قیمت جاری سال ۲۰۲۳ کشورمان بر رقم ۱۴۷۰۰ تومان مزبور، GDP بر حسب شاخص برابری قدرت خرید PPP به دست می‌آید.

نکته مهم اینکه درست برخلاف نظرات مشعشع عده‌ای تحت نام دلارزدا در داخل کشور، نرخی که از این مسیر به دست می‌آید، هیچ ربطی به نرخ واقعی و نرخ تعادلی دلار ندارد. این نرخ صرفاً حاصل مجموعه تعدیلاتی است که نهادهای بین‌المللی برای مقایسه‌پذیرتر کردن GDP کشورها از کانال شاخص برابری قدرت خرید، اعمال می‌کنند و نرخی که از این فرمول برای دلار به دست می‌آید، هیچ ارتباطی با نرخ واقعی یا نرخ تعادلی دلار ندارد.

به هیچ وجه از قیاس این دو نرخ با هم، نمی‌توان به این نتیجه رسید که مثلاً دلار در ایران گران است یا ارزان! بلکه اتفاقاً از تقسیم نرخ دلار در بازار آزاد بر این نرخ، می‌توان به نسبت قدرت خرید هر دلار آمریکایی در ایران رسید. به این معنا که یک آمریکایی می‌تواند در ایران با هر یک دلاری که دارد، به طور متوسط ۵.۵ برابر آنچه را که در آمریکا می‌تواند خریداری کند، بخرد. هر چقدر این نسبت در کشوری بیشتر باشد، به این معناست که در آن کشور، قیمت کالاها و خدمات، فاصله بیشتری از قیمت‌های بین‌المللی دارد.

جالب اینکه برآورد ارقامی مثل ۲۰ هزار تومان و کمتر از آن برای دلار که دلارزداها از آن به عنوان قیمت واقعی دلار یاد می‌کنند، دقیقاً با گرت‌برداری کامل از همین فرمول استخراج شده است! کما اینکه به دلیل آنکه در سطر اول اشاره شد، مفهومی به نام شاخص برابری قدرت خرید، دقیقاً در تخالف با رویکرد ضد قیمتی دلارزداها قرار می‌گیرد؛ ولی تنها ابزاری که برایشان باقی مانده، ابزاری است که ماهیتاً بر پایه قانون قیمت واحد (دلار بین‌المللی) بنا شده و جالب‌تر اینکه فرمول جادویی‌شان برای محاسبه مثلاً ارزش واقعی دلار، کپی‌برداری از فرمول محاسباتی این شاخص است!

وزیر راه و شهرسازی:

بودجه پروژه‌های عمرانی کافی نیست

وزیر راه و شهرسازی با بیان اینکه بودجه‌های تخصیص یافته برای تکمیل پروژه‌های عمرانی کافی نیست، گفت: کمتر از ۲۰ درصد بودجه سال جاری وزارتخانه تخصیص نقدی یافته است. به گزارش ایرنا از وزارت راه و شهرسازی، «فرزانه صادق» در نشست مشترک با اعضای کمیسیون برنامه و بودجه مجلس، با اشاره به ناترازی‌ها و چالش‌های تخصیص بودجه، بر لزوم عدالت‌محوری، شفافیت و بهره‌گیری از ظرفیت بخش خصوصی تأکید کرد و از نمایندگان خواست تا در اجرای طرح‌های ملی حامی مردم و دولت باشند.

وی پس از شنیدن دغدغه‌ها و مطالبات نمایندگان و گزارش‌های ارائه‌شده از سوی معاونان خود درباره وضعیت زیرساخت‌های ریلی و جاده‌ای کشور، ضمن قدردانی از حضور مؤثر نمایندگان خطاب به رئیس کمیسیون برنامه و بودجه مجلس گفت: می‌دانم که شما به واقعی‌سازی بودجه اعتقاد دارید و اذعان دارم که لایحه بودجه ۱۴۰۴ مصوب مجلس، متفاوت از لایحه‌ای بود که از سوی دولت به مجلس ارائه شد.

وزیر راه و شهرسازی با اشاره به ناترازی‌های موجود در کشور، وجود بدهی‌های تسهیل و رفع‌کننده ناترازی‌ها در بودجه را باری‌سان اقدامات اجرایی در حوزه‌های راه و مسکن دانست و تأکید کرد: می‌دانیم که بودجه‌ها محدود هستند، اما حتی در تخصیص این بودجه‌ها محدود نیز باید عدالت رعایت شود. البته پیش از تحقق عدالت، شفافیت امری ضروری است.

وی افزود: یکی از مهم‌ترین موضوعاتی که پیش‌تر هم اشاره کردم، این است که همین بودجه‌های قطره‌چکانی نیز در همه‌جا چکیده نمی‌شود. به همین منظور در حال بررسی میزان تخصیص‌های انجام‌شده در کل کشور هستیم؛ به ویژه از آن منظر که در برخی طرح‌ها کارها بیش از اندازه عقب‌افتاده‌است.

صادق ضمن تأکید بر اهمیت عدالت‌محوری در بودجه‌ها اظهار داشت: کارهای زیادی در کشور انجام شده، اما مطالبات نیز بسیار زیاد است. از شما نمایندگان می‌خواهم که حامی ما در اجرای طرح‌ها و در واقع حامی مردم باشید.

لزوم مشارکت بخش خصوصی در پروژه‌های عمرانی

وی با اشاره به لزوم مشارکت بخش خصوصی در اجرای پروژه‌های عمرانی در کشور گفت: در حال تعریف بسته‌هایی هستیم و لاجرم باید بخش خصوصی را پای کار بیاوریم در ادوار گذشته رفتار مناسبی با بخش خصوصی نداشته‌ایم و امید و اعتماد این بخش سلب شده است.

وی خاطرنشان کرد: برای بازگرداندن این امید و اعتماد، باید مقررات را تسهیل و مشوق‌هایی را تلمین کنیم. در موضوعاتی که به وزارت راه و شهرسازی مربوط است، مقررات دست‌وپاگیر را کاهش خواهیم داد. البته در برخی موارد ممکن است نیاز به کمک قانونی شما نمایندگان داشته باشیم. وی در بخش دیگری از سخنان خود به موضوع مسکن نیز اشاره کرد و گفت: تلاش ما این است که ۸۰۰ هزار واحد مسکونی حمایتی مورد نیاز مردم را به تسهیلات بانکی متصل کنیم که کارهای اجرایی آن در حال انجام است.

صادق در پایان ابراز امیدواری کرد که با همکاری و تعامل دوجانبه دولت و مجلس بتوان به نتایج دلخواه دست یافت و موجبات دلگرمی مردم را فراهم آورد. این همدلی و همراهی منجر به پیگیری مطالبات مردم و امیدواری آنها خواهد شد. به گفته وی، نقد و حمایت توانان نمایندگان مجلس، وزارت راه و شهرسازی را در مسیر درست قرار خواهد داد.

مدیرکل ورزش و جوانان استان کرمان:

توسعه ورزش استان کرمان با اولویت ترویج مکتب شهید سلیمانی

کرمان اظهار داشت: خدا را شاکریم که توفیق پیدا کردیم در پنجمین سالگرد شهید قدس شهید سپهبد قاسم سلیمانی جمع ورزشکاران استان کرمان دور هم جمع بشویم و همگام با سایر مردم برای این شهید بزرگوار مراسم برگزار کنیم.

وی با بیان اینکه ویژگی بزرگ شهید سلیمانی مردمی بودن او است و از افتخارات جامعه ورزشی، ورزشکار بودن حاج قاسم سلیمانی است، ادامه داد: بیش از هزار هیئت ورزشی در استان کرمان فعالیت دارند و حدود ۲۰۰ سمن زیرمجموعه اداره کل ورزش و جوانان استان کرمان فعالیت می‌کنند.

مدیرکل ورزش و جوانان استان کرمان، با اشاره به اینکه ورزشکاران استان کرمان در مسابقات ورزشی ملی و بین‌المللی سکوی قهرمانی را فتح کردند و پرچم پرافتخار جمهوری اسلامی ایران را بالا بردند، گفت: توسعه ورزش استان و توسعه اقدامات فرهنگی در این حوزه با اولویت ترویج مکتب شهید سلیمانی از برنامه‌های ما است.

وی با اشاره به کتاب «از چیزی نمی‌ترسیم» عنوان کرد حاج قاسم در این کتاب با دست خط خودش نوشته که در ایام نوجوانی و جوانی به ورزش اهمیت داده و ورزش زمینه‌ساز رشد ابعاد شخصیتی این شهید عزیز بوده است، عنوان کرد: اثرگذاری ورزش بر روی نسل جوان خیلی زیاد است و همه باید با تاسی از مکتب شهید سلیمانی توسعه ورزش در کشور و استان را با جدیت پیگیری کنیم.

پارنزی، با بیان اینکه جامعه ورزشی استان کرمان با حضور باشکوه خود در مراسم پنجمین سالگرد شهادت حاج قاسم یکبار دیگر نشان داد که ره‌رو راه شهیدان است، افزود: همانطور که حاج قاسم پرچم ایران را در نقاط مختلف جهان به اهتزاز درآورد ورزشکاران نیز برای برافراشتن پرچم کشور در میان ورزشی تلاش می‌کنند.

مدیرکل ورزش و جوانان استان کرمان، گفت: توسعه ورزش استان و توسعه اقدامات فرهنگی در این حوزه با اولویت ترویج مکتب شهید سلیمانی در برنامه است.

به گزارش تسنیم، میثم پارنزی در اجتماع و همایش اقتدار جامعه ورزش استان کرمان که به مناسبت گرامیداشت پنجمین سالگرد شهادت سردار دل‌ها، شهید سپهبد حاج قاسم سلیمانی، توسط جامعه ورزش و جوانان استان، با حضور سردار غلامرضا سلیمانی، رئیس سازمان بسیج مستضعفین؛ محمدعلی طالبی، استاندار کرمان و سردار محمدعلی نظری، فرمانده سپاه ثارالله استان کرمان در حسینیه ثارالله کرمان برگزار شد، با گرامیداشت یاد و خاطره شهیدان به ویژه شهید سپهبد قاسم سلیمانی و شهیدای حادثه تروریستی گلزار شهدای

انجمن روغن نباتی اعلام کرد:

قیمت روغن تا پایان سال تغییر نمی‌کند

بر اساس اعلام انجمن روغن نباتی ایران، قیمت روغن نباتی تا پایان سال افزایش پیدا نخواهد کرد و تولید و توزیع روغن نباتی به روال سابق ادامه دارد.

در این اطلاعیه تأکید شده است که در سال جاری، تولید روغن نباتی در مقایسه با سال گذشته افزایش قابل ملاحظه‌ای دارد و قیمت‌های فعلی روغن نباتی حتی از قیمت‌های دوسال قبل نیز ارزان‌تر است.

به گزارش ایسنا، روابط عمومی انجمن صنفی صنایع روغن نباتی ایران، در پی انتشار اخباری در برخی رسانه‌ها در مورد فروش سهام شرکت صنعتی بهشهر و خروج سرمایه‌گذار خارجی، طی اطلاعیه‌ای اعلام کرد که شرکت صافولابهشهر، مالک حدود ۸۰ درصد سهام شرکت صنعتی بهشهر است و هیچ تغییری در سهامداران عمده و مستقیم شرکت مذکور صورت نگرفته است.

بر اساس این اطلاعیه، سهام‌بازار شرکت صنعتی بهشهر با نام‌های تجاری لادن، نسترن و بهبار، حدود ۱۹ درصد است و سهامداران عمده شرکت مذکور، همان سهامداران سابق هستند و تولید و توزیع این شرکت، با شدت و به روال عادی گذشته ادامه دارد و آنچه رخ داده، انتقال سهام یکی از سهامداران شرکت بوده که جزئیات آن طی نامه شماره ۱۲۷/۳۳-۲۰ مورخ

۱۴۰۳/۱۰/۱۶ شرکت صنعتی بهشهر به سازمان بورس و اوراق بهادار تهران، اطلاع‌رسانی شده است.

همچنین در این اطلاعیه آمده است: در سال جاری، تولید روغن نباتی در مقایسه با سال گذشته، افزایش قابل ملاحظه‌ای دارد و پیش‌بینی می‌شود، تولید سال جاری از ۲.۲ میلیون تن فراتر رود.

در این اطلاعیه تصریح شده است: قیمت‌های فعلی روغن نباتی حتی از قیمت‌های دوسال قبل نیز ارزان‌تر است و قیمت‌های کنونی حداقل تا پایان سال افزایش پیدا نخواهد کرد.

آگهی مزایده مال منقول (نوبت دوم)

اداره تصفیه امور ورشکستگی دادگستری استان کرمان به قائم مقامی از جانب شرکت ورشکسته آئومینیوم هزار در نظر دارد تعداد ۲۳۱ قلم انواع لوازم اداری اسقاط را از طریق مزایده به فروش برساند. جلسه مزایده در روز شنبه مورخ ۱۴۰۳/۱۱/۱۳ ساعت ۱۰ صبح برگزار می‌گردد. متقاضیان شرکت در مزایده جهت اطلاع از شرایط مزایده می‌توانند با شماره ثابت ۰۳۴-۳۲۳۲۳۸۱۴۸ داخلی ۱۴۷ تماس برقرار نمایند.

قاضی اداره تصفیه امور ورشکستگی دادگستری استان کرمان -علی میرزابیگی